

ZDRUŽENJE SLOVENSКИH KATOLIŠKIH SKAVTINJ IN SKAVTOV

ODHOD IZ KLANA

korak voditelja

Avtorica: Špela Svetičič, Blebetawa glista, Tolmin 1

Sopotnica: Jana Podgornik, Smejoči kenguru, Tolmin 1

- **ANALIZA**

V tolminskem klanu se že več let ne izvaja odhoda, oziroma je odhod včasih prisoten le kot kratka puščava na začetku skavtskega leta. Večina klanovcev ni seznanjena s pojmi kot so odločitev za odhod, obred odhoda, odhod iz klana.

Letos iz klana, ki šteje 12 članov, odide klanovec, ki je star 20 let. Odločitev za odhod je bila jasna na začetku skavtskega leta, prav tako odločitev za voditeljstvo. Maja se bo udeležil tudi TŠ Pripravnik, celotno leto pa bo služil v veji VV.

- **NAMEN**

S korakom voditelja želim v klanu zopet oživeti metodološki pripomoček odhod iz klana in s tem postaviti nekakšne smernice za izvajanje odhoda iz tolminskega klana v bodoče.

- **CILJI**

1. Do konca poletnega tabora bodo vsi klanovci vedeli, da je odhod iz klana eden izmed načinov, s katerimi PP med 19. in 21. letom starosti zapusti klan.
2. Do konca poletnega tabora bodo vsi klanovci vedeli, da gre pri odhodu iz klana za odločitev PP, ko spozna, da mu klan ni več nujno potreben za njegovo rast in je zrel za samovzgojo zunaj skupine.
3. Do konca poletnega tabora bodo vsi klanovci vedeli, da odhod sestavlja več obdobji, in sicer odločitev PP, priprava na odhod in obred odhoda.
4. Kot pripravo na odhod bom z odhodnikom do konca poletnega tabora izvedla 3 srečanja, ki bodo sestavljena iz začetnega samostojnega razmišljanja in nato skupnega pogovora.
5. Kot pripravo na odhod bom z odhodnikom do konca poletnega tabora izvedla 3 srečanja, preko katerih bo odhodnik razmišljal o njegovi preteklosti, sedanjosti in prihodnosti.
6. Na poletnem taboru bomo izvedli obred odhoda iz klana, na katerem bodo vsi klanovci aktivno sodelovali z določevanjem simbolov odhoda, izzivov in pisanja pisma odhodniku.

- **PROGRAM**

1. PRIPRAVA NA ODHOD

Ker gre za odhod klanovca, ki ga dobro poznam, sem se odločila, da bo priprava na odhod najprej zajemala neformalno spremljanje in pogovore o njegovem služenju v veji VV in udeležbi na TŠ Pripravnik. Glavnino pa bodo predstavljala 3 srečanja, ki bodo sestavljena iz samostojnega razmišljanja odhodnika ob določenem gradivu (45 min) in pogovora o njegovem razmišljanju (15 min).

Odhodnik bo na začetku prvega srečanja dobil kos blaga, na katerega bo pisal svoja razmišljanja in spodnje list z »navodili«.

1. Preteklost

Kos blaga, si v mislih razdeli na tretjine. Vsaka tretjina predstavlja del tvojega življenja. Preteklost, sedanjost in prihodnost. Danes boš s svojimi spomini in mislimi napolnil prvo tretjino. Za začetek pa najprej preberi spodnjo zgodbo.

Trgovec s smrtjo

Mož, ki je običajno vsako jutro prelistal časopis, je nekega jutra v njem ves osupel zagledal svojo osmrtnico. Toda časopis je poročal o smrti napačnega človeka. Vseeno je z velikim zanimanjem začel brati, kaj bodo časopisi pisali o njegovi smrti. Pod debelo tiskanim naslovom Umrli je kralj dinamita je bral svoj življenjepis. Bral je, vse dokler ni prišel do podnaslova Trgovec s smrtjo.

Bil je izumitelj dinamita in je zaslužil ogromne vsote s prodajo tega uničujočega orožja. Ob tem opisu se je zdrznil. Ali bi res rad, da bi si ga ljudje zapomnili kot trgovca s smrtjo?

Tisti trenutek je postal zanj trenutek spreobrnjenja. Odtlej je zastavil svoje moči in bogastvo v prizadevanje za mir in izboljšanje človeškega življenja. Tako danes ne znan kot trgovec s smrtjo, temveč kot ustanovitelj svetovno znane nagrade; to je bil Alfred Nobel.

Pomisli na svojo preteklost. Naj ti bodo spodnja vprašanja v pomoč.

- Kateri dogodki so te tako spremenili kot je osmrtnica Alfreda Nobela?
- Katere odločitve so zaznamovale tvoje življenje? Si se prav odločil?
- Katere osebe so te na tvoji poti spremljale in te spreminjale, katere si spreminjal ti?
- Pomisli tudi na svojo skavtsko pot.

Med razmišljanjem na prvo tretjino blaga nariši obrise stopinj, ki predstavljajo tvojo prehojeno pot. Vanje vpiši pomembne dogodke, osebe, odločitve...

Razmišljanje zaključi z zahvalo Gospodu. Izroči mu celotno svojo preteklost, kar je bilo dobrega in slabega. Naj dobro pomnoži, slabo pa preko svojega križa spremeni v dobro.

2. Sedanjost

Tvoje stopinje so te pripeljale v sedanjost.

Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po Božji podobi ga je ustvaril, moškega in žensko je ustvaril... Bog je videl vse kar je naredil, in glej, bilo je zelo dobro. (Prva Mojzesova knjiga 1,27.31)

Ustvaril je tudi tebe in glej, bilo je zelo dobro.

- Nariši se na drugo tretjino in v svoj portret poskušaj vtisniti čim več svojih lastnosti in talentov, tiste v katerih si močan, pa tudi tiste v katerih nisi in bi rad postal.
- Pomisli katere lastnosti in vrednote so ti v ponos, katere bi rad spremenil.
- Pomisli katere stvari te razveselijo, katerih te je strah, katere te spravijo v slabo voljo.
- Preberi spodnjo zgodbo in poskušaj odkriti kateri bankovec se najbolj približa tvojemu značaju.

Klepet med malico

Blagajnik je vestno skrbel za blagajno, v kateri so bili bankovci različne vrednosti. Nekateri so bili še novi, drugi stari, nekateri raztrgani, drugi celi, nekateri umazani, drugi čisti.

Ko je prišel čas za malico, je uslužbenec blagajno zaklenil in šel ven. Takrat so bankovci začeli s klepetom. Prvi je dejal: »Zelo dobro se počutim tukaj. Sploh me ne mika, da bi šel ven. Tukaj sem jaz lahko res jaz in tu me nihče ne moti. Fuj! Ni mi do tega, da me ljudje mečkajo po rokah in si me podajajo. Ni mi do družbe. Dobro mi je tu, ko sem sam.«

Drugi pa je rekel: »Oh, jaz pa si močno želim, da bi šel ven iz te škatle. Rad sem med ljudmi. Zlasti me veseli ko sem v domovih revnih. Ko vidim, kakšno veselje prinesem, ko vstopim v revno hišo, se res dobro počutim. Cilj mojega življenja je prinašati življenje drugim, jim pomagati v njihovih stiskah in lajšati njihovo trpljenje.« Naslednji bankovec pa je razmišljal takole: »Kaj? Vstopati v umazane, temne in smrdljive revne hiše! Tega si jaz že ne želim. Rad pa grem v bogate hiše. V udobju se namreč dobro počutim. Uživam v razkošju in v uglajenih odnosih. Tam mi je lepo, tam se dobro počutim.«

Debel bankovec se je predstavil: »Rad sem ustvarjalen in zato rad delam nov denar. Uživam, ko sem shranjen v banki za visoke obresti ali pa da me investirajo v velike posle. Ustvarjati vedno več denarja je cilj mojega življenja.«

Naslednji bankovec pa je povedal: »Zame je največja vrednost varnost. Potrebujem jo! Bojim se, ko krožim okoli in me ljudje mečkajo med prsti. Všeč mi je varnost v močni blagajni in v trdni valuti.«

Po malici se je blagajnik vrnil v pisarno. Preden je odprl blagajno, je umazan in temen bankovec še dejal: »Rad sem v rokah tistih, ki me imajo zelo radi in me častijo. Gledajo name, me razvajajo in skrbijo zame. Nekateri ljudje jih imenujejo lakomneži, drugi stiskači, jaz pa jim pravim prijatelji, kajti oni res poznajo mojo vrednost.«

V zgodbi je opisanih sedem različnih drž, ki jih predstavlja sedem bankovcev:

1. Samotar – želi biti sam. Živi sredi svojega sveta. Nima prijateljev ne smisla za družabno življenje.
2. Ljubitelj ljudi – Živi za druge. Zanima se zanje in zanje skrbi.
3. Uživač – Živi za užitke in za čutno potešitev.

4. »Metuljček« - Lahkoživec. Površen. Nima resnejših ciljev, ampak kot metulj leta od cveta do cveta.
5. »Pohlepnež« - Rad ima denar in materialne dobrine. Njegov cilj je imeti čim več in zato proizvajati čim več.
6. »Gotovež« - Boječ in nezaupljiv. Varnost in zavarovanost sta mu čez vse. Nikoli ne tvega. Obrnjen vase.
7. Vase zagledan – On je v središču. Všeč mu je, če skrbijo zanj in se vznemirjajo zaradi njega. Zelo skrbi zase in za svojo podobo.

- Pred koncem tvojega razmišljanja o sebi si zastavi izziv na področju, kjer si ugotovil, da bi rad napredoval.

Za zaključek ne pozabi na zahvalo Gospodu za podarjeno življenje in tvojo edinstvenost.

3. Prihodnost

Življenje je kot prazna steklenica

Neka žena se je oglasila pri svojem zdravniku in se pritoževala nad celo vrsto bolezni, ki naj bi jo mučile. Zdravnik jo je natančneje pogledal in se prepričal, da z njenim zdravjem ni nič narobe. Sumil je, da so vzrok za njene težave njena črnogledost, zagrenjenost in slabovoljnost.

Modri zdravnik je peljal pacientko v sobo ob ordinaciji, kjer je imel zdravila. Pokazal ji je polico s praznimi stekleničkami. Rekel ji je: »Ali vidite te stekleničke? Ste opazili, da so prazne? Lahko vzamem katero od njih in jo napolnim s strupom. Dovolj ga bo, da ubije človeka. Lahko pa jo napolnim z zdravilom, ki bo zbil vročino, ublažilo glavobol ali pa uničilo bakterije v določenem delu telesa. Odločitev je v mojih rokah. Lahko jo napolnim, s čemer hočem.«

Zdravnik ji je pogledal v oči in dejal: »Glejte, vsak dan nam je darovan kot prazna steklenička. Lahko jo napolnimo z ljubeznijo in življenju prijaznimi mislimi ter ravnanji. Izbira je naša.«

Kaj bom pa jaz izbral? Življenju prijazne, pozitivne in zdravilne misli? Ali pa strup jeze, zagrenjenosti in predsodkov?

Izbira je v mojih rokah.

Izbira prihodnosti je res v veliki meri v tvojih rokah.

- Zato premisli in na zadnjo tretjino napiši cilje, ki bi jih rad dosegel v prihodnosti. Kaj bi rad dosegel in kako.

Neki človek se je peljal z vlakom. Na vsaki postaji je pokukal skozi okno, prebral ime postaje in zavzdihnil.

Po kakšnih petih postajah ga je sopotnik zaskrbljeno vprašal: »Ali vam je slabo? Zakaj zdihujete?«

Mož pa je odgovoril: »Pravzaprav bi moral izstopiti z vlaka. Vozim se namreč v napačno smer. Toda tukaj je tako prijetno toplo.«

- Pomembno je, da si zastavimo tako dolgoročne kot kratkoročne cilje. Vendar enako pomembna sta tudi volja ter pogum za njihovo izpolnitev, da smo zmožni izstopiti iz vlaka in se odpovedati kratkotrajni toploti.
- Pomisli tudi na svojo nadaljnjo skavtsko pot. Kot voditelj katere veje se vidiš v prihodnosti? Kakšen skavtski voditelj bi rad postal?

*Vem za načrte, ki jih imam z vami, govori Gospod:
načrte blaginje in ne nesreče,
da vam dam prihodnost in upanje. (Jeremija 29,11)*

2. ODHOD IN KLANOVCI

1. Klanovec s pantomimo prikaže besedno zvezo *odhod iz klana*. (3 min)
2. Ko ostali ugotovijo, jih vprašam (o njih pa ne diskutiramo) naslednja vprašanja:
 - Kaj si predstavljate pot besedno zvezo odhod iz klana?
 - Kdaj je skavt pripravljen na odhod iz klana?
 - Kakšni so pogoji?
 - Katere lastnosti ima skavt, ki odhaja? (5 min)
3. Klanovci se razdelijo v tri skupine. Vsaka skupina ima na določeni razdalji list s spodnjim sestavkom. Posameznik skupine prvi teče do lista, si zapomni čim več besedila, teče nazaj k skupini in tam zapiše, kar si je zapomnil. Naslednji klanovec teče naprej in to se ponavlja, dokler celoten sestavek ni najhitreje prepisan. (15 min)

Odhod je eden od načinov, s katerim PP (med 19. in 21. letom) zapusti klan. Gre za odločitev PP, ko spozna, da mu klan ni več nujno potreben . Gre za odločitev PP, ko spozna, da mu klan ni več nujno potreben za njegovo rast in je zrel za samovzgojo zunaj skupine. Z odhodom se torej konča skavtska vzgojna pot. PP je pripravljen na življenje po skavtskih vrednotah, kjer ga bodo potrebovali. Odhod sestavlja več obdobj: odločitev PP, priprava na odhod, obred odhoda.

4. Pogovor o zgornjem sestavku. (10 min)
5. Osredotočimo se na obred odhoda. Razložim jim, da pri odhodu uporabljamo različne simbole. Pred njih postavim simbole: sveča, kompas, sol, rogovila, kruh, Sveto pismo. Za vsak simbol poiščemo razlago in jo zapišemo (prebrali jo bomo na obredu odhoda). Skupaj poskušamo dobiti še kak dodaten simbol (in njegovo razlago), ki bi ga klanovcu, ki odhaja podelili za na pot (npr. obliž, kamen...). Vsak klanovec nato izmed simbolov izbere tistega, ki ga bo podaril na obredu in ga spravi do obreda. (15 min)

3. OBRED ODHODA IZ KLANA

- I. Med puščavo odhodnika, ki traja 1h, ostali klanovci skupaj napišejo pismo odhoda po navodilih iz priročnika o samovzgoji.

- *Odhodniku napišete, zakaj ga imate radi.*
- *Sporočite mu, kateri skavtski trenutki vas bodo vedno spominjali nanj.*
- *Poveste mu, če vas je s čim prizadel ali razžalostil.*
- *Zaupate mu, v katerih značajskih lastnostih bi ga hoteli posnemati.*
- *Zaradi česa se ga boste radi spominjali in kaj mu želite na njegovi nadaljnji poti..*

Nato:

- en klanovec naredi palico z našimi imeni (Odhodnik bo namreč podeljene simbole zavrnil v blago, na katerega je razmišljal in skupaj s palico sestavil culo),
- dva klanovca pripravita torto za praznovanje,
- ostali sestavimo izzive za odhodnika in uredimo ambient.

II. Odhodnik ima pred obredom spodnjo puščavo (1h).

Puščava pred odhodom

Najdi si miren kotichek, se umiri in preberi strani 10-13 v knjižici Prerok (Kahlil Gibran).

A preden nas zapustiš, si želimo, da nam spregovoriš in nas obdariš s svojim spoznanjem...

Torej pred sabo imaš kos blaga, ki si ga napolnil s svojimi mislimi. Poglej kaj imaš na njem
- svojo preteklost, sedanost in tvojo željo po prihodnosti in nas obdari s svojim spoznanjem.

Namig: Lahko sporočiš klanu, kateri trenutki pri skavtih so bili zate najlepši in najsrečnejši. Poveš, kdaj si bil zaradi skavtov žalosten, kdaj so te prizadeli. Zaupaš, česa si se pri skavtih naučil, katere značajske lastnosti si si oblikoval in katere vrednote privzel za svoje. Česa se na samostojni poti veselil in česa te je strah. Kaj želiš skavtom v naprej, kaj jim svetuješ....

Ko s pismom končaš, najdi v naravi simbol odhoda in počakaj na znak vrnitve.

ODITI ... pomeni odločiti se za spremembo.
ODITI ... pomeni najti cilj in si prizadevati, da bi ga dosegel.
ODITI ... pomeni hoditi in sprejemati napore.
ODITI ... pomeni z veseljem stopati skupaj s prijatelji.
ODITI ... pomeni vedeti, da bdi nad tvojimi koraki ljubeče oko.
ODITI ... pomeni ne objokovati tega kar zapuščaš.
ODITI ... pomeni premagati strah pred trpljenjem in dvomom.
ODITI ... pomeni čutiti, da se cilj približuje.
ODITI ... pomeni ustaviti se, pomagati obnemoglemu ob tvoji poti in skupaj z njim nadaljevati pot.
ODITI ... pomeni prepevati kljub osamljenosti.
ODITI ... pomeni prepričati ob poti sedeče, da se ti pridružijo.
ODITI ... pomeni nenehno zapuščati mali svet svoje ujetosti.

III. CEREMONIJA ODHODA

- Odhodnik mora opraviti izzive.
- Po izzivih lahko pristopi in prebere pismo odhoda in razloži simbol odhoda in ga odda voditeljem.
- Določen klanovec prebere Lk 9, 1-6.
- Voditelj pove odhodniku, da tako kot je Jezus poslal učence oznanjat Božje kraljestvo, tako tudi mi njega danes pošiljamo oznanjat evangelij izven naše skupnosti. Jezus jim je rekel, naj ničesar ne jemljejo na pot, mi pa bi mu radi danes dali določene simbole, ki mu bodo lajšale pot.
- Klanovec razgrne kos blaga na katerega je razmišljal in ostali klanovci en za drugim prinašajo in razlagajo simbole nanjo. Kot zadnji simbol je palica, ki jo zaveže v culo.
- Najstarejši klanovec prebere pismo odhodniku in mu jo poda.
- Odhodniku zaželimo srečno pot in sledi praznovanje.

• **PREVERBA**

Dostavljene cilje sem dosegla.

Z odhodnikom sem izvedla 3 zastavljena srečanja. Menim, da so bili trije pogovori dovolj, vendar je potrebno upoštevati, da klanovca dobro poznam. Klanovec me je vseeno presenetil s svojo pripravljenostjo na razmišljanje o svojem življenju in pogovor.

Preko izpeljane teme o odhodu iz klana so klanovci spoznali njegove lastnosti in tudi aktivno sodelovali pri pripravah na obred odhoda. Vsak klanovec si je izbral svoj simbol in zanj napisal »razlago«. Simboli so bili zelo raznoliki (desetka rožnega venca, frutabela, kompas, vrvi, obliž...), prav tako njihove razlage. Celoten obred odhoda smo izvedli na zadnji večer tabora na plaži, kar je pripomoglo k posebnemu vzdušju. Priprava na odhod se je zaradi zavzetosti klanovcev pri pisanju pisma odhodniku zavlekla. Določili so tudi 3 izzive. V prvem je odhodnik moral iz morja prinesiti dve posodi z gorečimi svečami, ne da bi ugasnile, pri drugem je moral dekle »peljati na Havaje«, za zadnji izziv pa je moral napisati in zaigrati pesem o njegovi skavtski poti (odhodnik je bil namreč vedno naš kitarist). Vse izzive je opravil z odliko, ker pa je že za svoje pismo odhoda napisal spodnjo pesem, je moral napisati pesem na drugo temo. Aktivno sodelovanje pri odhodu je klanovce še bolj povezal med seboj, kar se je čutilo na kasnejšem praznovanju. Pri naslednjih odhodih bom spremenila to, da bo klanovec takoj po odhodu zapustil klan in samostojno odšel na pot, kjer ga bo, če se bo odločil za voditeljsko pot, pričakal SKVO. To letos žal ni bilo izvedljivo.

PISMO ODHODA

Ko v drugem razredu k volčičem sem pršu,
jst se zarad tega prow nč nism mršu.
Ma kmal mi v VV-ju duhcajt je blo,
sm reku: »Akela, jst grem, je v IV-ju bl lepo.«
Če pa tam člowk že Bear Grylls ni ratu,
si ga lahko že mal okrog čela pošlatau.

Straže in kraje tabujš so mi ble,
ma buhvar de me kdo poslu je kopat WC.
Na izhodih prow zmeri zlo fajn smo se mel,
ob ognju že čudno je blo, če nismo zapel.
Ko k pp-ju jst pršu sm, sm reku:
»To prow ni zame, dejte ki bujšga mi –
magar kopat WC.«
Ma Jana in Špela prow fajn sta mi bli,
Od niju se člowk še marski finga nauči.
Tu jst prow poglobljen člowk sm ratu,
Pa še na taboru ogulu sm vsaj ducat podplatou.
K še Rodek je pršu prow za wn blo jt ni,
Ma pride cajt, da člowk to nrđi.
Pa da me ne boste predugo čakal:
voditelj je najbujš bit, k zmeri vse delat smeš,
pa car si in kralj.

• **OSEBNI NAPREDEK**

Z delanjem koraka voditeljev sem napredovala v načrtovanju in vodenju osebnega pogovora s klanovci. Predvsem pa me je vse dogajanje v zvezi s tem korakom zopet opomnilo, da kljub večkratnim razočaranjem ne smeš obupati pri dajanju različnih nalog klanovcev, namreč lahko te prav tokrat prijetno presenetijo.

• **PRIPOROČILA ZA VODITELJE**

Voditeljem bi priporočila, da si za odhod iz klana vzamejo toliko časa, da ga izvedejo tako, da bo tako odhodniku kot klanovcem ostal v lepem spominu. Odhodnikom morajo posvetiti dovolj časa. Odhodnik sicer sam razmišlja o svojem življenju, vendar ga voditelj pri tem v določeni meri usmerja. Menim, da je predvsem zaradi novih klanovcev, vsako leto potrebno obnoviti pomen odhoda iz klana in da je aktivno sodelovanje klanovcev pri odhodu ključno za dober odhod iz klana.

• **VIRI IN LITERATURA**

- Dvigni peruti - priročnik za skavtske voditeljice in voditelje. 2001. Ljubljana, ZSKSS.
- Priročnik o samovzgoji – veja PP, avtorici Katka Brečko in Klavdija Kralj
- Božo Rustja: Zgodbe za pogovor. Koper: Ognjišče, 2002.
- Božo Rustja: Zgodbe za pogum. Koper: Ognjišče, 2008.